

N. M.

152.

Tidbestämning efter solen och månen

Redan i den gamla byggningsboken förutrens
att by skall läggas i "rätts solskifte som är öster
och väster, nord och söder". Vid bestämmande därav
rättsade man sig efter polstjärnan.

Solvisare hava ej använts här. Däremot användes sol-
ringar redan i min faders ungdom på 1830 och 40-
talet enligt vad han berättade. I min egen ungdom
på 1870 och 80 talet användes solringar av unga poj-
kar som ej hade råd att skaffa riktiga polstjärnor.

Solringarne tillverkades hädanefter i lönshuset där
man sysslade med metallarbeten.

Fickuren var till största delen importerad
från London eller Paris. London och Paris är de kä-
sta urmakarnas städer en gång om en gammal man
i en sort var urtavlan stämplat med L namnet
Th. Witt, i en annan sort förskann namnet Ward.

Fickuren kallades ~~vaggklockor~~ "lomme-klockor" och vägguren "väggklockor". Fickuren köptes i städerna eller på marknader där dalaklockorna utbjöds av dalafolk. Väggklockan var placerad i ett fördräl som stod på golvet. Det var synnerligen välgjort och målat med vackra blommor samt med namn av ägaren och hans hustru samt ärtal. Åtskilliga klockor måste dragas upp varje dygn, andra kunde gå i en eller två veckor efter varje uppdragning. Varendes yngling sökte så fort som möjligt skaffa ett eget fickur. Han hade det i västfickan under arbetet utomhus. När detid hängde var an dem på väggen. Under vardagen hade man ej klockan på sig utom i de fall då det gällde att passa tiden, annars påknades den såsom tillhörande helgdrags- och högtidsdräkten.